

Valtakunnalliset erityisopettajien koulutuspäivät 21.3.2015, Opetus- ja viestintäministeri Krista Kiuru

JULKAISUVAPAA 21.3.2015 KLO 13.30 / MUUTOSVARAUKSIN

Hyvät koulutuspäivien osanottajat!

Kolmiportaisen tuen toimeenpanosta

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen on keskeisimpiä haasteitamme osana laadukkaan opetuksen kehittämistä. Ongelmien ennalta ehkäiseminen ja varhainen tunnistaminen estävät niiden kasaantumisen. Opetuksella, koulutuksella ja oppilas-opiskelijahuollon palveluilla luodaan hyvinvointia ja tulevaisuutta joka päivä. Tämän päivän ratkaisut johtavat pitkälle tulevaisuuteen. Tänä vuonna perusopetuksen aloittaneilla on edessään useissa maissa 12–18 vuoden koulutusura. Opintonsa toisen asteen koulutukseen päättävät siirtyvät työelämään vuonna 2020 ja korkeakoulututkinnon suorittaneet vasta vuonna 2025.

Kaiken kaikkiaan oppimisen ja hyvinvoinnin eteen on tehty paljon opetustoimen hallinnonalalla. Jo vuoden 2010 perusopetuslain muutoksilla haluttiin vahvistaa esi- ja perusopetuksen oppilaan oikeutta saada oppimisen ja koulunkäynnin tukea riittävän varhain ja joustavasti opetuksen yhteydessä, lisätä tuen suunnitelmallisuutta ja tehostaa tukitoimia sekä moniammatillista yhteistyötä. Tavoitteena oli myös muuttaa tuen tarjontaan liittyvää prosessia ja tehdä siitä läpinäkyvämpi.

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle vuoden 2014 alussa tehty selvitys osoittikin, että lainmuutosten toimeenpano on sujunut hyvin. Uudistuksia on pidetty tarpeellisena. Kunnat ovat edistyneet muutosten tavoitteiden suunnassa. Kuntakohtaiset erot ovat kuitenkin huomattavia kolmiportaisen tuen toimeenpanossa. Erityisiä opetusjärjestelyjä on ainakin 20 %:lla kouluista. Joka kuudennessa koulussa on sairaalaopetuksen piirissä olevia oppilaita. Erityiseen tukeen liittyvät mahdolliset oppiaineiden oppimäärien yksilöllistämispäätökset ovat vähentyneet. Opettajankoulutuksen yhteydessä kolmiportainen tuki on esillä ja siihen suhtaudutaan myönteisesti. Harjoittelukoulustaan riippuen tulevilla opettajilla on kuitenkin vaihtelevasti kokemusta kolmiportaisuuden soveltamisesta.

Selvityksen mukaan vaativan erityisen tuen osalta perusopetuslain muutokset eivät näytä tuottaneen pedagogisiin käytänteisiin muutoksia, epäpätevien opettajien osuus on iso ja opettajien vaihtuvuus suurta. Vaativaa erityistä tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin tarvitsevat oppilaat, joilla on esimerkiksi vakavia psyykkisiä pulmia, moni- tai vaikeavammaisuutta, kehitysvammaisuutta tai autismin kirjon diagnoosi.

Erityistä tukea saavien oppilaiden määrä on kääntynyt laskuun tehostettua tukea saavien oppilaiden osuuden kasvaessa. Vuonna 2013 erityisen tuen piirissä oli 7,3 ja tehostetun tuen 6,5 prosenttia kaikista perusopetuksen oppilaista.

Okm:n vaativan erityisen tuen kehittämisryhmä käynnistämässä työtään

Vaativan erityisen tuen kehittämisryhmän tehtävä kattaa sairaalaopetusyksiköiden, kuntien ja kuntayhtymien ja yksityisten laitos- ja erityiskoulujen tarjoaman opetuksen ja koulunkäynnin, joilla on opetuksen järjestämislupa. Näiden opetuksen piirissä on moniammatillista erityistä tukea oppimiseensa, koulunkäyntiinsä ja kuntoutumiseensa saavia oppilaita, joilla on vakavia psyykkisiä pulmia, moni- tai vaikeavammaisuutta, kehitysvammaisuutta tai autismin kirjon diagnoosi.

Ryhmän tehtävänä on 1) tuottaa määrällistä ja laadullista tietoa, selkiyttää käsitteistöä aihealueelta sekä tehdä esityksiä tiedonkeruun kehittämiseksi 2) Selvittää niiden ilman päättötodistusta jääneiden oppilaiden määrä ja tilanne/ tausta, joiden oppivelvollisuusikä on täyttynyt ja jotka ovat jääneet ilman päättötodistusta terveydentilaan liittyvistä syistä sekä tehdä esitys päättötodistuksen suorittamisen edellyttämistä lainsäädännöllisistä ja rahoituksellisista tarpeista (kustannukset). Edelleen tehtävänä on selvittää erilaisten poikkeavien opetusjärjestelyjen laajuutta ja toimintatapoja, jotka liittyvät perusopetuslain 18 §:n mukaisiin järjestelyihin sekä muissa tilanteissa, joissa oppilas ei saa valtioneuvoston asetuksen (1435/2001) mukaista tuntimäärää opetusta. Lisäksi tehtävänä on selvittää myös koulukiusaamisen ehkäisemisen toimintatapoja.

Kelpoisuuksista

Erityisopetusta antavalta opettajalta vaadittavasta kelpoisuudesta säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 8 §:ssä. Säännöstä tarkistettiin helmikuussa 2012 lakiteknisesti muuttamalla säännökseen sisältyvät säännösviittaukset erityistä tukea koskevan uudistuksen mukaisiksi. Kelpoisuuksiin ei tullut aikaisempaan nähden muutoksia. Kun luokanopettaja tai aineenopettaja antaa erityisen tuen päätöksen saaneelle oppilaalle opetusta yleisopetuksen yhteydessä, opettajan kelpoisuusvaatimukset määräytyvät opetusryhmän enemmistölle annettavan opetuksen mukaan. Opetuksen järjestäjä vastaa kaikissa tapauksissa, että oppilaan oikeus opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukeen toteutuu.

Työrauhapaketista ja oppilas- opiskelijahuoltolaista

Edelleen vuoden 2014 alusta tulivat voimaan uudet keinot koulujen ja oppilaitosten työrauhan parantamiseksi. Muutoksilla edistetään koulujen työrauhaa ja lisätään oppilaiden hyvinvointia ja osallistumisen mahdollisuuksia. Kurinpito, säännöt ja valvonta muodostavat vain yhden osa-alueen moninaisista koulurauhaan vaikuttavista tekijöistä. Oppilaasta huolehtiminen, osallistuminen, vuorovaikutus sekä oppilaiden, opettajien ja vanhempien välinen luottamus ovat myös avaintekijöitä, kun viihtyisää ja rauhallista arkea kouluissa rakennetaan. Haluankin korostaa sitä, että koulurauhaa voidaan merkittävästi lisätä juuri koulujen yhteisöllisyyttä ja oppilaiden osallistumista vahvistamalla.

Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan elokuussa 2014. Lain tarkoituksena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä osallisuutta ja ehkäistä ongelmien syntymistä ja turvata varhainen tuki sitä tarvitseville. Tavoitteena on myös edistää oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyttä ja turvallisuutta sekä esteettömyyttä. Laki painottaa erityisesti yhteisöllisen ja ehkäisevän työn vahvistamista. Kyseessä on merkittävä uudistus sen laajentaessa palveluita toiselle asteelle ja kattaen jopa yli 800 000 lasta ja nuorta. Pidän tärkeänä, että oppilas- ja opiskelijahuoltolain toimeenpanon tukeen satsataan jatkossakin. Eduskunnalle annetaan selvitys keväätistuntokaudella 2018 siitä, miten lain toimeenpano on sujunut.

Työkaluja oppimisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi

OKM on rahoittanut useita laajoja ennaltaehkäisevää interventiota tai ohjelmaa. Kiva -koulun fokuksessa on kiusaamiseen puuttuminen ja sen ehkäiseminen. Ohjelman käyttäjiksi on Suomessa rekisteröitynyt noin 2500 koulua. Tämä vastaa noin 90 % Suomen perusopetuksen kouluista. LukiMat-hankkeen tavoitteena on ennaltaehkäistä pulmia lukemisen ja matematiikan oppimisessa ja tukea harjoittelun kautta lapsia, joilla kyseisiä pulmia ilmenee. Tähän tavoitteeseen pyritään tarjoamalla tietoverkkovälitteisesti tietoa, tukea ja menetelmiä lukemisen ja matematiikan taitojen harjoitteluun ja arviointiin liittyen. Kohderyhmänä ovat

erityisesti esi- ja alkuopetuksessa ja peruskoulun vuosiluokilla 3–4 olevat lapset, joilla lukemisen ja laskemisen oppimisvalmiuksien ja perustaitojen saavuttaminen on haastavaa. Hankkeessa tuotetaan lisäksi uudistetun perusopetuslain mukaisia lukemisen ja matematiikan perustaitojen oppimisen arvioinnin palveluita, joiden kautta voidaan tunnistaa tukea tarvitsevat lapset ja arvioida heidän taitojensa kehitystä ja oppimista annetun tuen aikana.

KaMu (Kaikki Mukaan) –toimenpideohjelma on suunnattu toiselle asteelle psykososiaalisen hyvinvoinnin ja elämännhallintataitojen edistämiseksi ja kiusaamisen vähentämiseksi. Toimenpideohjelma tilattiin Turun yliopistolta ja kyseessä on yhteisrahoitteinen ohjelma kattavaan vuodelle 2013–2018. Tavoitteena on luoda koko oppilaitoksen ohjelma, jossa opiskelijoille suunnatut ennaltaehkäisevät ja kohdennetut toimenpiteet vähentävät opiskelijoiden syrjäytymisriskiä ja opiskeluhuollon kuormittumista. Kyseessä oleva toimenpideohjelma kohdistuu toisen asteen oppilaisiin ja sen toteuttaminen hyödyttää laajasti koko lukio- ja ammatillisen koulutuksen kenttää, opiskelijoita ja heidän huoltajiaan, opettajia, koulutuksen järjestäjiä, opetushallintoa ja yliopistollisen tutkimuksen kenttää. Toimenpideohjelmalla tuetaan myös uuden oppilas-opiskelijahuoltolain toimeenpanoa. Toimenpidekokonaisuuden kehittämiseen tulee liittymään vahva tieteellinen tutkimusosuus. Lisäksi tuotetaan internetportaali ja simulaatiopelejä. Lisäksi hankkeen loppupuolella toteutetaan vaikuttavuustutkimus, jossa tarkastellaan kehitetyn toimenpidekokonaisuuden toimivuutta ja sillä saavutettavia tuloksia toisen asteen oppilaitoksissa. Tutkimustuloksia julkaistaan kotimaisissa ja kansainvälisissä tiedejulkaisuissa sekä soveltajille suunnatuilla foorumeilla.

Yhteispeli on perusopetuksen kehittämis- ja tutkimushanke, jonka tavoitteena on vahvistaa lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehitystä suomalaisissa alakouluissa. Yhteispelissä kehitetään työvälineitä tunne- ja vuorovaikutustaitojen johdonmukaiseen opettamiseen, koulun aikuisten tunne- ja vuorovaikutusosaamisen vahvistamiseen ja koko koulun kehittämiseen lasten psyykkistä kehitystä johdonmukaisesti tukevaksi yhteisöksi. Yhteispelin työvälineiden avulla pyritään vähentämään erilaisia koulun ongelmia kuten käytöshäiriöitä, työrauhaongelmia ja haastavia vuorovaikutustilanteita, tukemaan lasten tervettä psyykkistä kehitystä ja vähentämään myöhempiä kehityksellisiä riskejä, kuten päihteiden käyttöä ja syrjäytymistä, parantamaan lasten oppimismotivaatiota ja oppimistuloksia ja lisäämään koko koulu yhteisön hyvinvointia sekä tunne- ja vuorovaikutusosaamista.

Yhteispeli- hankkeen tarkoitus on tuoda koululle menetelmät edistää ja tukea lasten vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kehitystä. Se on Suomen ensimmäinen kokonaisvaltainen kouluohjelma tähän tarkoitukseen. Tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat ratkaisevassa asemassa sekä oppimisessa että oppilaan integroitumisessa yhteiskuntaan kouluvaiheen päätyttyä. Niitä opitaan sekä arkisissa kanssakäymisissä että tarkkailemassa aikuisten tapaa toimia. Näin ollen Yhteispelissä on kehitetty sekä työvälineitä opettajille luokkaan, että menetelmiä tukemaan aikuisten keskinäistä vuorovaikutusta, opettajien jaksamista ja yhteistyötä vanhempien kanssa. Yhteispelin päämääränä on ollut kehittää menetelmät suomalaiseen koulukulttuuriin sopiviksi. On paljon kansainvälistä kokemusta siitä, miten vaikuttavatkaan interventiot eivät juuru käyttöön, jos ne eivät asetu koulujen arkipäivään. Näin ollen Yhteispeli kehitettiin tiiviissä yhteistyössä opettajien, rehtorien ja oppilaiden ja heidän vanhempiensa kanssa. Kehittämisen prosessi on itsessään ainutlaatuinen myös kansainvälisesti. Yhteispeli-hankkeen kehittämisvaihe on loppunut, sen varsinainen menetelmäpaketti valmistui vuonna 2013 ja on nyt vaikuttavuustutkimuksen käytössä. Tutkimustulosten ollessa myönteisiä se saatetaan kaikkien koulujen käyttöön.

Varhaiskasvatus, esiopetus

Varhaiskasvatuksessa eletään murroksen aikaa. Valtionhallinnon tasolla päivähoidon hallinnonala on siirtynyt sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön vuoden 2013 alusta. Opetus- ja kulttuuriministeriössä on alettu kehittää uutta toimintakulttuuria, jossa varhaiskasvatus katsotaan osaksi yhtenäistä kasvatus- ja koulutusjärjestelmää, elinikäisen oppimisen arvokkaaksi alkuvaiheeksi ja koulutuksellisen tasa-arvon tavoitteiden toteuttajaksi. Vahva varhaiskasvatuksen pedagogiikka huomioi lasten erilaiset oppimisen ja kehityksen polut, luo vahvaa perustaa lapsen tasapainoiselle ja kokonaisvaltaiselle kehitykselle sekä mahdollistaa varhaisen tukemisen ja ennaltaehkäisyn mahdollisiin lapsen yksilöllisiin tuen tarpeisiin. Varhaiskasvatus on merkittävä sosiaalisuuteen kasvattajana ja sosiaalisten lähtökohtien tasoittajana.

Varhaiskasvatustalain valmistellaan vaiheittain. Varhaiskasvatustalain ensimmäistä vaihetta koskeva hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lasten päivähoitolaista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (341/2014) hyväksyttiin eduskunnan toisessa käsittelyssä 14.3.2015. Lain voimaantulo edellyttää vielä presidentin vahvistamista. Uudet säännökset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2015.

Tässä ensimmäisessä vaiheessa ehdotetaan muutettavaksi lasten päivähoitolaista annettua lakia. Uudistuksia olisivat muun muassa seuraavat asiat: Lain nimike muuttuisi varhaiskasvatustalainiksi, ja varhaiskasvatuksen käsite otettaisiin käyttöön. Laissa korostettaisiin lapsen edun huomioimista. Tärkeänä asiana voi pitää myös sitä, että lain tavoitteet modernisoitaisiin. Lisäksi 1. vaiheessa on säädös ryhmäkoosta, ravinnon ja toimintaympäristöjen täsmennyksistä, varhaiskasvatustalainmista sekä lasten ja vanhempien osallisuudesta ja vaikuttamisesta. Myös yhteistyön velvoite on kirjoitettu lakiin. Laissa esitettäisiin Opetushallitusta asiantuntijavirastoksi ja Tilastokeskusta tilastointitehtävistä vastaavaksi. Laissa säädettäisiin myös varhaiskasvatuksen arvioinnista.

Varhaiskasvatustalain toisen vaiheen esitys on lausuntokierroksella 7.4.2015 asti. Toisessa vaiheessa on tarkoitus antaa varhaiskasvatustalain, joka kumoaisi nykyisen vuodelta 1973 peräisin olevan päivähoitolaista. Esitys sisältää samoja säädösmuutoksia kuin 1.vaiheen esitys. Niiden lisäksi säädöksiä on mm. lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen ja lapsen tukemisesta varhaiskasvatustalainissa. Lisäksi lakia sisältäisi säädökset mm. henkilöstöstä ja yksityisistä palveluista.

Esiopetusta olemme kuluvalle hallituskaudella kehittäneet koko ikäluokalle yhteisenä, tasavertaiset edellytykset turvaavana opetuksena. Tällä hetkellä esiopetukseen osallistuu lähes koko ikäluokka (98 %) eli tilanne on lähtökohtaisesti hyvä. Tavoitteenamme on kuitenkin lisätä koulutuksellista tasa-arvoa ja ehkäistä syrjäytymistä tavoittamalla esiopetuksessa koko 6-vuotiaiden ikäluokka. Hallitus esitti osana rakennepoliittista ohjelmaa, että esiopetus säädetään velvoittavaksi.

Esiopetus on muuttunut velvoittavaksi vuoden 2015 alusta. Lapsen on osallistuttava oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena vuoden kestäväseen esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Lakia sovelletaan elokuun alusta 2015 lukien. Esiopetuksen velvoittavuuden tavoitteena on parantaa lasten oppimisedellytyksiä ja lisätä koulutuksellista tasa-arvoa.

OECD-tutkimus: Opettajan työ on Suomessa arvostettua

Suomalaiset alakoulujen, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opettajat ovat sitoutuneet työhönsä ja kokevat, että heidän työtään arvostetaan yhteiskunnassa. Alakoulujen opettajat tekevät paljon yhteistyötä keskenään. Toisella asteella opettavat arvostavat erityisesti opiskelijoilta saatua palautetta. TALIS 2013 (Teaching and Learning International Survey) on Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n toteuttama kansainvälinen opetuksen ja oppimisen tutkimus. Suomesta siihen osallistui 193 alakoulua ja

lähes 3 000 opettajaa. Suomesta oli mukana myös 146 lukiota ja ammatillisen koulutuksen oppilaitosta ja niistä 2 400 opettajaa.

TALIS 2013 -tutkimus keskittyy rehtorien ja opettajien työhön. Opettajien ja rehtoreiden käsitykset omasta työstään, koulujen opetusmenetelmät, johtaminen ja opettajien saama palaute ovat tutkimuksen aiheina. Se kuvaa myös sitä, miten opettajien ammatilliset kehittymistarpeet ja täydennyskoulutus kohtaavat. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa osallistujamaille kansainvälistä vertailutietoa opetusta, oppimista ja johtamista edistävästä tekijöistä. Tutkimus perustuu opettajille ja rehtoreille tehdyn kyselyn vastauksiin.

Alakoulujen opettajista 57 prosenttia ja toisen asteen oppilaitosten opettajista peräti 69 prosenttia kokee, että heidän työtään ja ammattiaan arvostetaan yhteiskunnassa. Luvut ovat Suomea heikompia muissa Pohjoismaissa. Suomalaisopettajat luottavat ammattitaitoonsa ja kykyynsä toimia oppilaiden kanssa. He uskovat voivansa vaikuttaa paljon oppilaiden arvostukseen oppimista kohtaan. Melkein 90 prosenttia alakoulun opettajista ajattelee näin. Toisella asteella opettavista lähes 90 prosenttia arvioi, että he saavat opiskelijat uskomaan opintomenestykseensä.

Opettajat ovat sitoutuneita työhönsä. Suomalaisista toisen asteen opettajista vain kaksi prosenttia on katunut ammatinvalintaansa. PISA-menestyksestään tunnetussa Singaporessa melkein puolet opettajista aprikoi, olisiko ollut parempi valita jokin toinen ammatti.

Olen hyvin tyytyväinen tutkimustuloksiin. Työhönsä sitoutunut opettaja on koulun kehittämistyön perusta. Emme ole joutuneet kohtaamaan niitä vaikeuksia, joita seuraa, kun opettajankoulutus ja opettajan työ eivät kiinnosta. Tällaisia ongelmia on esimerkiksi muissa Pohjoismaissa. Hyvä uutinen on myös se, että opettajat tekevät paljon yhteistyötä keskenään. Näin on varsinkin alakouluissa, joissa tiimityö on yleistä ja opettajat vaihtavat mielellään oppimateriaalia keskenään. Toivon yhteistyön lisääntyvän myös muilla kouluasteilla. Iloitsen myös, että suomalaisopettajat arvostavat oppilailta saatua palautetta.

Tutkimuksen mukaan opettajien osallistuminen ammatillista kehittymistä tukevaan koulutukseen on Suomessa selvästi vähäisempää kuin muissa tutkimukseen osallistuneissa maissa. Uusille opettajille tärkeä perehdytys ja mahdollisuus saada mentoroinnin tukea työlleen on niukkaa. Opettajat kaipaavat eniten tietoa tieto- ja viestintätekniikan käytön mahdollisuuksista opetuksessa. Huolestuttavaa on, että olemme jäljessä monista muista maista täydennyskoulutukseen osallistumisessa. Täydennyskoulutuksen osallistumisesteiden vähentäminen on keskeinen haaste. Ammatillisen kehittymisen riittävä tuki opettajalle on laadukkaan koulutuksen edellytys.

Vuoden 2013 opettajatiedonkeruun tuloksista

Opetus- ja kulttuuriministeriön käytäntönä on, että kolmen vuoden välein toteutetaan valtakunnallinen opettajatiedonkeruu. Se koskee perusopetusta, lukiota, ammatillista koulutusta ja vapaata sivistystyötä. Kokonaisuutena tarkastellen koulutyön perusta on kunnossa, koska opettajatilanne on hyvä. Meillä huomattavan suuri osa opetuksesta voidaan hoitaa pätevän opettajan voimin. Suomi poikkeaa tässä edukseen moneen Euroopan maahan verrattuna. Toivottavasti osaamme itse riittävästi arvostaa sitä, että meillä opettajankoulutus ja opetustyö koetaan kiinnostaviksi koulutus- ja ammattivaihtoehtoiksi. Tämän myönteisen tilanteen jatkuminen ei ole itsestäänselvyys.

Pikakatsaus opettajatilanteeseen kertoo seuraavaa: Perusopetuksessa noin 90 % opettajista on kelpoisia tehtäviinsä, luokanopettajista peräti 94 %. Lukion opettajista 93 % on kelpoisia tehtäviinsä.

Erytisopetuksessa opettajakelpoisuustilanne on viime vuosina parantunut koulutuslisäyksien ansiosta, mutta edelleen on noin 1 200 epäpätevää eritvisopettaiaa. Voimme iloita siitä, että esimerkiksi kieliä.

matemaattis-luonnontieteellisiä aineita ja ns. reaaliaineita opettavista opettajista lähes 95 % on kelpoisia. Maahanmuuttajien opetuksessa vain 65 % opettajista on kelpoisia. Ammatillisen koulutuksen opettajista lähes 80 prosentilla on kelpoisuus hoitamaansa tehtävään. Heikoin tilanne on tekniikan ja liikenteen alalla. Ruotsinkielisessä koulutoimessa on kaksi ongelmaa. Ensimmäinen niistä on eteläiseen Suomeen keskittyvä luokanopettajapula. Toinen ongelmakohta on ruotsinkielinen ammatillinen koulutus, jonka opettajista vain 62 prosentilla on kelpoisuus tehtäväänsä.

Täydennyskoulutuksen osalta opettajatiedonkeruun tulokset kertoivat, että noin neljä viidestä opettajasta osallistui aktiivisesti täydennyskoulutukseen vuoden aikana. Tämä tarkoittaa sitä, että meillä on huomattava määrä - noin 12 000 opettajaa - vuoden mittaisena aikana vailla täydennyskoulutusta ja oman osaamisen päivitysmahdollisuuksia. Ammatillisen koulutuksen opettajien osallistuminen työelämäjaksoille on selvästi jäljessä siitä tavoitteesta, että opettajat osallistuisivat kerran viidessä vuodessa työelämäjaksoille. Vain harvalle opettajalle (noin 14 %) on laadittu koulutus- ja kehittämissuunnitelma, vaikka sitä voi pitää opettajan osaamisen ja koulun kehittämisen kannalta välttämättömänä. Kansainvälisestä TIMMS-tutkimuksen mukaan suomalaiset matematiikan opettajat osallistuvat kaikkein vähiten alansa täydennyskoulutukseen 42 maan joukossa. Täydennyskoulutus ei siis ole siinä kunnossa kuin sen pitäisi olla.

Tarvitaan sekä sisällöllisiä että rakenteellisia uudistuksia, jotta opettajan ammatillista kasvua ja oman osaamisen päivittämistä voidaan mielekkäästi tukea työuran eri vaiheissa. Nyt tilanne on hajanainen, kun opettajien peruskoulutus, työhöntulo-ohjaus ja täydennyskoulutus kulkevat kukin omia teitään. Mielestäni opettajien peruskoulutuksesta, työhöntulo-ohjauksesta ja täydennyskoulutuksesta tulee rakentaa eheä jatkumo. Jatkumon avulla voimme nykyistä paremmin turvata korkeatasoisen opetuksen ja ohjauksen kehittämistyön. On syytä muistuttaa myös siitä, että ollakseen laadukasta ja sisällöltään ajantasaista täydennyskoulutus tarvitsee tutkimuksen tukea. Suomalainen opettajankoulutus on kehittynyt arvostettuun asemaansa nimenomaan tutkimusperustaisuuden avulla. Nyt tutkimusperustaisuutta tarvitaan myös täydennyskoulutuksen kehittämiseksi.

Rahoituksesta ja valtionavustuksista

Elämme hyvin haasteellisia aikoja. En usko, että missään budjetit ja talousarviot syntyvät vanhojen mallien mukaan ja ilman kitkaa. Joudumme puolustamaan omaa reviiriä ja tekemään perusteluja siitä, miksi lasten ja nuorten rahoituksesta ei voitaisi tehdä huomattavia supistuksia. Toisaalta saamme olla ideoimassa ja miettimässä, miten kaikki voitaisiin toteuttaa tehokkaammin. Uskon, että tämä tekee työstä myös mielenkiintoista.

Meillä on nyt käytössä ns. yhden putken rahoitusmalli. Valtio osallistuu kunnallisten palveluiden rahoitukseen valtionosuusjärjestelmän kautta. Kuntien valtionosuusjärjestelmä muodostuu valtionvarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää esi- ja perusopetukseen rahoitusta sellaisen toiminnan osalta, jota valtiovarainministeriön hallinnoima kuntien ikäluokkapohjainen valtionosuus ei kata. Valtionosuusjärjestelmän keskeinen periaate on korostaa kuntien ja muiden opetus- ja kulttuuritoimen palveluja tarjoavien yhteisöjen itsenäistä päätöksentekoa. Rahoitusta ei ole korvamerkitty, vaan valtionosuuden saaja päättää rahoituksen käytöstä.

Pidän sen ohella tärkeänä, että meillä on myös korvamerkittyä rahaa, jota voimme kohdentaa oppimisen ja hyvinvoinnin tukeen.

Esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseen oli haettavana valtionavustuksia 17 miljoonaa euroa toimiin jotka edistävät opetuksen järjestäjien pedagogista ICT:n käyttöä, tulevaisuuden esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin pedagogiseen kehittämiseen, joka panostaa oppimaan oppimiseen ja koulupudokkuuden ehkäisemiseen sekä koulutuksen toimiin, jotka edesauttavat oppilaiden ja huoltajien osallisuutta. Erityisavustuksella tuetaan koulun toimintakulttuuria sekä parannetaan oppimistuloksia, hyvinvointia, oppilaiden osallisuutta sekä ehkäistään koulupudokkuutta. Kehittämisen tulee myös vahvistaa opettajien ja koulujen välistä yhteistyötä sekä yhteiskunnallista vuorovaikutusta.

Koulunkäyntiavustajien palkkaukseen sekä vaativan erityisopetuksen henkilöstön koulutukseen oli haettavana avustusta 10 miljoonaa euroa koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen esi- ja perusopetuksen oppilaiden opetuksen järjestämisen tueksi, joilla on esimerkiksi vakavia psyykkisiä pulmia, keskittymisen ja tarkkaavuuden ongelmia, autismin kirjoa tai muuta monitarpeisuutta. Avustus koskee myös aamu- ja iltapäivätoimintaa. Valtion erityisavustusta myönnetään lisäksi vaativaan erityisopetukseen liittyvän opetushenkilöstön ja koulunkäyntiavustajien koulutukseen osallistumisen kustannusten kattamiseen. Avustus kattaa koulutukseen osallistuvan henkilöstön sijais- ja matkakustannukset. Vaativaa erityistä tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin tarvitsevat oppilaat, joilla on esimerkiksi vakavia psyykkisiä pulmia, moni- tai vaikeavammaisuutta, kehitysvammaisuutta, tai autismin kirjon diagnoosi. Tällä tuetaan lähikouluperiaatteen vahvistamista, oppilaan opetuksen järjestämisen riittävän varhaista ja oikein kohdennettua tukea sekä koulun henkilöstön työtä ja osaamista

Opetusryhmien pienentämiseen lisäavustusta oli haettavana yhteensä 30 miljoonaa euroa. Lisäksi opetuksen järjestäjillä on käytössä joulukuun lopussa jaettu viime vuoden lisätalousarvion mukainen 15 miljoonaa euroa. Ryhmäkokojen pienentäminen antaa opettajille mahdollisuuden ohjata enemmän henkilökohtaisesti jokaista, se lisää työrauhaa ja sekä oppilas että opettaja voivat keskittyä oleelliseen eli oppimiseen ja oppimisen tukemiseen. Opetuksen järjestäjä voi käyttää rahoitusta resurssiopettajien palkkaamiseen, jakotuntien pitämiseen ja ryhmien kokoaikaiseen jakamiseen. Avustusta voi käyttää vain opettajien palkkakustannuksiin. Valtion erityisavustus tulee suunnata ensisijaisesti yli 25 oppilaan ryhmiin. Ylläpitäjä voi jatkaa aiemmin saadulla rahoituksella pienennettyjen ryhmien toimintaa. Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että ylläpitäjällä on suunnitelma perusopetusryhmien pienentämiseksi ja ylläpitäjä sitoutuu raportoimaan rahoituksen käytöstä. Avustusta ei voida myöntää, jos koulutuksen järjestäjä on päättänyt suurentaa ryhmäkokoja tai avustuksilla ei todellisuudessa pienennettäisi nykyisiä ryhmäkokoja.

Erityisavustus tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 18 miljoonaa euroa, jotka kohdistuvat lähtökohdiltaan muita haasteellisemmassa toimintaympäristössä toimivien koulujen toiminnan ja laadun tukemiseen. Erityisavustus tulee kohdentaa kouluille, joiden lähialueella ylittyy vähintään yksi kolmen indikaattorin keskiarvosta. Painopistealueina ovat maahanmuuttajaoppilaiden tukeminen, tyttöjen ja poikien välinen tasa-arvo, kodin ja koulun yhteistyö sekä koulupudokkuuden ja syrjäytymisen ehkäisy.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on jakanut kolmena viime vuonna yhteensä yli 72 miljoonaa euroa koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin. Avustus on kohdistettava muita haasteellisemmassa toimintaympäristössä toimivien koulujen toiminnan ja laadun tukemiseen ottaen huomioon koulun lähialueen työttömyyden, vain perusasteen varassa olevien 30-54-vuotiaiden osuuden sekä vieraskielisten määrän. Painopistealueina ovat olleet maahanmuuttajaoppilaiden tukeminen, tyttöjen ja poikien välinen tasa-arvo, kodin ja koulun yhteistyö sekä koulupudokkuuden ja syrjäytymisen ehkäisy.

Erityisavustus kielikylpytoiminnan laajentamiseen 3 miljoonaa euroa. Kotimaisten kielten varhaisella täydellä kielikylvyllä tarkoitetaan varhaisintaan kolmevuotiaana ja viimeistään esiopetuksesta alkavaa ja perusopetuksen loppuun kestävä ohjelmaa, jossa osa opetuksesta järjestetään koulun varsinaisella opetuskielillä ja osa toisella kotimaisella kielellä tai saamen kielellä.

Tieto- ja viestintätekniiikan kehitys

Opettajien tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön osaamista vahvistetaan kaikilla koulutustasoilla. Koulutuksen sähköisen infrastruktuurin yhteensopivuutta ja digitaalisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä parannetaan ja jatketaan koulujen tietoyhteiskuntavalmiuksien parantamista. Lisäksi kehitetään opetushallinnon tietohallintoa ja tietoarkkitehtuureja tukemaan tietojärjestelmien yhteensovittamista.

Digitalisaatio ja kehittyvä teknologia muuttavat lähitulevaisuudessa yhä enemmän työelämää, työn organisointia, monia toimintatapoja ja meidän kaikkien arkea. Vaikutus ulottuu niin koulutukseen, tutkimukseen kuin tieteeseenkin siten, että meille avautuu uusia mahdollisuuksia parantaa koulutusta, tutkimusta ja innovointia. Esimerkiksi opiskelun saavutettavuutta ja esteettömyyttä voidaan parantaa tieto- ja viestintäteknologialla.

Avoimien oppimisympäristöjen kehittämistä tuetaan myös opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämällä avoimen tieteen ja tutkimuksen hankkeella. Uskon, että panostamalla tieteen avoimuuden kehittämiseen voidaan edistää myös tieteen ja tutkimuksen luotettavuutta sekä yhteiskunnallista ja sosiaalista vaikuttavuutta. On tärkeää, että tutkimuksen tulokset ovat nopeasti niin tutkijoiden kuin meidän päätöksentekijöidenkin saatavilla. Tämä säästää resursseja, edistää tieteen korkeaa laatua ja mahdollistaa uusien tutkimuskysymysten nousun. Avoin tiede laajentaa mahdollisuuksia osallistua tieteelliseen tutkimukseen. Tämä edellyttää tutkimuksen tuottamien ja tarvitsemien julkaisujen, datan, menetelmien, osaamisen ja tukipalveluiden laajamittaista saatavuutta

Opetus- ja kulttuuriministeriössä olemme halunneet tukea tätä kehitystä jakamalla kolme miljoonaa euroa tukea sellaisille opettajille, jotka haluavat ohjata muita opettajia käyttämään verkossa olevaa aineistoa ja digitaalisuutta hyväksikäyttävää opetusta. Lisäksi pedagogista ICT-ohjausta antavien opettajien tulee verkostoitua vastaavaa työtä tekevien kanssa, ja tukea opettajia verkostoitumaan, jotta saadaan mahdollisimman laajasti käyttöön uusia tapoja käyttää tieto- ja viestintätekniiikkaa, digitaalisuutta, mobiililaitteita jne. rahoitusta sai kaikkiaan 233 eri opetuksen järjestäjää. Kyseisen erityisavustuksen on tarkoitus toimia suunnannäyttäjänä ja innostajana siinä miten voimme ja haluamme tukea opettajia tässä paljonkin muutosvalmiutta vaativassa työssään. Opettajat asetetaan aivan uudenlaiseen tilanteeseen kuin ennen. Opettajat huomaavat, että he kysyvätkin neuvoa oppilailta eikä päinvastoin. Jo vuosia olemme ohjanneet Opetushallituksen kautta rahoitusta oppimisympäristöjen kehittämiseen. Tänä vuonna rahoitusta on budjetissa kaikkiaan noin 6 milj. euroa. Viime aikoina olemme pyrkineet ohjaamaan rahoitusta niin että saisimme tietoisuuden hyvistä hankkeista entistä enemmän leviämään kaikkien käyttöön.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee alan toimijoiden pyrkimystä sopia yhteisistä standardeista ja käytänteistä, jotka liittyvät digitaalisten työvälineiden hankintaan ja yhteentoimivuuteen. EduCloud Alliance projektista on aiemmin käytetty nimityksiä Koulutuspilvi, Koulutuspilvipalvelu ja Koulutuksen pilviväylä. Foorumina yhteistyölle on perustettu toimijoiden välinen konsortio EduCloud Alliance, jossa on sovittu yhdessä kehitettävistä standardeista koskien muun muassa hankintaa, tunnistautumista ja tiedon siirtoa järjestelmien välillä. EduCloud Alliance ylläpitää ja kehittää avoimella lähdekoodilla julkaistavaa esimerkkitoimitusta alustasta, joka toteuttaa sovitut standardit - esimerkiksi hankintastandardien esimerkkitoimitusta EduCloud Bazaaria on jo pilotoitu.

EduCloud Alliancen ratkaisujen myötä digitaalisia oppimisen työvälineitä on helpompi tuottaa, hankkia ja ottaa käyttöön. Työvälineet voivat olla esimerkiksi materiaaleja, pelejä, sovelluksia tai palveluita. Kehitystyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä kansallisesta palveluarkkitehtuurista vastaavien ministeriöiden ja virastojen sekä Viron valtion kanssa. Tavoitteena on, että uusien opetussuunnitelmaperusteiden painottaessa entistä enemmän tieto- ja viestintätekniikan käyttöä ja ymmärtämistä, koulutyön vaatimat digitaaliset työvälineet olisivat entistä helpommin oppilaiden, opiskelijoiden ja opettajien käytössä.

Opetussuunnitelman perusteet annettu joulukuussa 2014 / Paikallisen opetussuunnitelman laadinnassa huomioitavaa

Paikallisella opetussuunnitelmalla on keskeinen merkitys sekä valtakunnallisten tavoitteiden että paikallisesti tärkeänä pidettyjen tavoitteiden ja tehtävien ilmentämisessä ja toteuttamisessa. Paikallinen opetussuunnitelma luo yhteisen perustan ja suunnan päivittäiselle koulutyölle. Se on strateginen ja pedagoginen työkalu, joka linjaa opetuksen järjestäjän toimintaa sekä koulujen työtä. Opetussuunnitelma liittyy koulujen toiminnan muuhun paikalliseen toimintaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi.

Opetussuunnitelmassa päätetään perusopetuksen kasvatustyön, opetuksen, oppimisen arvioinnin ja tuen, ohjauksen ja oppilashuollon, kodin ja koulun yhteistyön sekä muun toiminnan järjestämisestä ja toteuttamisesta. Siinä täydennetään ja painotetaan opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä tavoitteita, toimintaa ohjaavia linjauksia, keskeisiä sisältöjä ja muita opetuksen järjestämiseen liittyviä seikkoja paikallisesta näkökulmasta. Opetuksen järjestäjä ottaa opetussuunnitelmaa laatiessaan huomioon oppilaiden tarpeet, paikalliset erityispiirteet sekä itsearvioinnin ja kehittämistyön tulokset.

Yhteistyö opetussuunnitelman ja lukuvuosisuunnitelman laadinnassa edistää sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin ja lisää opetuksen ja kasvatustyön yhtenäisyyttä. Opetuksen järjestäjä huolehtii opetustoimen henkilöstön mahdollisuuksista osallistua yhteistyöhön ja edistää sekä oppiaineiden yhteistyötä että eri toimijaryhmien välistä monialaista yhteistyötä. Osallistumismahdollisuuksista huolehditaan riippumatta siitä, mikä suunnitelmien laatimistapa on. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien valmisteluun. On tärkeää, että myös huoltajat voivat osallistua opetussuunnitelmatyöhön, lukuvuosisuunnitelman valmisteluun sekä koulun toiminnan suunnitteluun, erityisesti kasvatustavoitteiden, toimintakulttuurin sekä kodin ja koulun yhteistyön osalta. Erityistä huomiota kiinnitetään oppilaiden ja huoltajien kannalta mielekkäisiin ja monipuolisiin sekä oppilaiden kehitysvaiheen huomioon ottaviin osallistumistapoihin.

Yhteistyö koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa rikastaa koulutyötä ja liittyy sen ympäröivän yhteisön elämään. Perusopetuslaki velvoittaa laatimaan opetussuunnitelman oppilashuoltoa sekä kodin ja koulun yhteistyötä koskevilta osin yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Yhteistyötä tarvitaan myös muiden hallintokuntien kanssa, jotta kaikkien oppilaiden

koulunkäynnistä, turvallisuudesta ja hyvinvoinnista voidaan huolehtia. Muidenkin organisaatioiden ja eri asiantuntijoiden kanssa tehtävä yhteistyö parantaa suunnitelmien ja koulutyön laatua.

Opetuksen järjestäjän tehtävänä on arvioida antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Arvioinnin tarkoitus on koulutuksen kehittäminen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Paikallisen opetussuunnitelman ja lukuvuosisuunnitelman toteutumisen seuranta, säännöllinen arviointi ja kehittäminen ovat osa tätä tehtävää.

Opetuksen järjestäjän ja koulujen itsearvioinnissa voidaan hyödyntää kansallisten arviointien ja kehittämishankkeiden tuloksia sekä perusopetuksen valtakunnallisia laatukriteereitä. Yhteistyö oppilaiden, huoltajien ja muiden toimijoiden kanssa edistää avointa ja rakentavaa itsearviointia.

Opetushallitus päivittää parhaillaan lukion opetussuunnitelman perusteita/ Ylioppilastutkinto sähköistetään

Työ käynnistyi heti sen jälkeen, kun Valtioneuvosto oli marraskuussa päättänyt asetuksella lukiokoulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta. Valtioneuvosto myös päätti, että uudet opetussuunnitelmat ja tuntijaot otetaan käyttöön elokuussa 2016. Valtakunnallisten perusteiden päivittäminen etenee ripeällä aikataululla ja Opetushallituksen tavoitteena on, että nuorten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet hyväksyttäisiin syyskuun 2015 loppuun mennessä ja aikuisten lukiokoulutuksen perusteet vuoden 2015 loppuun mennessä. Työtä tukee ja ohjaa joulukuussa asetettu ohjausryhmä, jossa on 17 yhteistyötahon aktiiviset edustajat.

Yksi merkittävimmistä uudistuksistamme on ylioppilastutkinnon sähköistäminen eli tieto- ja viestintätekniiikan käyttöönotto tutkinnon suorittamisessa ja koko tutkintoprosessissa. Ensimmäiset kokeet tullaan suorittamaan tieto- ja viestintätekniiikkaa hyödyntäen syksyn 2016 tutkinnossa. Uusia aineita tulee mukaan tutkintokerroittain kunnes 2019 koko tutkintoprosessi toteutetaan tietotekniikkaa hyödyntäen. Prosessi käsittää tutkintotehtävien laatimisen, tutkinnon suorittamisen lukioissa sekä arviointiprosessin lukioissa ja YTL:ssä. Projekti on erittäin laaja ja vaativa tietojärjestelmäprojekti, johon ei ole olemassa myöskään kansainvälisesti suoraan käyttöönotettavia ratkaisuja. Muutos koskee kaikkia lukioita ja lukiokoulutuksen järjestäjiä, opettajia ja opiskelijoita. Ylioppilastutkinnon sähköistäminen edistää omalta osaltaan opetussuunnitelmissa olevaa tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäyttöä kouluissa.

Tieto- ja viestintätekniiikan käyttö opetuksessa, on lukioissa edelleen liian vähäistä. Tätä tukemaan YTL toteuttaa joukkoistamismenettelyllä toimivan ideapankin, jonka tarkoitus on tukea opettajien työtä erityisesti arvioinnin kehittämisessä ja yhteistyön lisäämisessä. Tutkinnon sähköistäminen tuo valtavia mahdollisuuksia tehtävien laadinnalle ja sisällölliselle kehittämiselle. Monipuolisen tehtävämateriaalin kuten liikkuvan kuvan, simulaatioiden, äänen jne. käyttäminen taustamateriaalina, mahdollistaa autenttisempien tilanteiden käytön esimerkiksi vieraiden kielten kuullun ymmärtämisen kokeissa.

Ylioppilastutkinnon arviointia on uudistettu keväästä 2014 alkaen parantamalla arvosanojen vertailtavuutta, jotta ylioppilastutkinnon arvosanoja voitaisiin paremmin hyödyntää korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa. Normaalijakauma säilyy edelleen taustalla, mutta sitä ei sovelleta ainekohtaisesti, vaan arviointia suhteutetaan vuoden kaikkien kokelaiden kaikkien aineiden muodostamaan populaatioon. Vieraiden kielten kokeita uudistetaan, suunnitteilla on myös suullisen kielitaidon mittaaminen osana ylioppilastutkintoa. Matematiikan koe uudistuu kaksiosaiseksi jo vuonna 2016 .

Tulevaisuuden peruskoulusta

Tulevaisuuden peruskoulu -hankkeen loppuraportti valmistui juuri. Hankkeen työryhmissä eri alojen asiantuntijat tuottivat kuvauksia opetuksen nykytilasta, siihen liittyvistä ilmiöistä ja tulosten heikkenemisen syistä. Loppuraportti sisältää suosituksia, jotka tukevat sivistykseen perustuvaa yhteiskuntaa ja joiden avulla nuorten osaaminen päivitetään tulevaisuuden tarpeisiin.

Haluan painottaa, että kuntien tulee vastaisuudessakin tukea lähikouluperiaatteen toteutumista. Hallinnon tulee huolehtia siitä, ettei kouluvalinta ja oppilasvalikointi kuten soveltuvuuskokeiden käyttö tai luokkien opetussuunnitelmallinen painottaminen loukkaa koulutusmahdollisuuksien yhdenvertaisuutta. Kunnilta tulee edellyttää päätöksentekoa sitova pitkän tähtäimen koulutuspoliittinen ohjelma, jossa yhdenvertaisten oppimisedellytysten turvaaminen ja koulujen laadullisen eriytymisen ehkäisy ovat keskeisiä tavoitteita.

Koulun toimintakulttuurin ja koulupäivän rakenteen osalta suositellaan, että koulua kehitetään eettisenä ja oppivana yhteisönä, jossa oppilaalla on sananvaltaa ja valinnan varaa ja jossa hän ottaa vastuuta omasta oppimisestaan. Koulun tulee tukea oppimista, hyvinvointia sekä oppilaiden osallisuutta. Koulupäivän rakennetta, aloitusaikaa ja pituutta toteutetaan uusilla, erilaisilla tavoilla. Erilaisia pedagogisia ratkaisuja tulee lisätä. Oppimisvaikeuksia sekä muita oppimiseen liittyviä haasteita tulee ennaltaehkäistä ja niihin puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jo esiopetuksessa tai viimeistään ensimmäisellä luokalla. Koulun arviointikäytäntöjä tulee myös kehittää – arvioinnin tulee tukea oppimista.

Opettajankoulutus on yksi tulevaisuuden peruskoulun suurista haasteista. Siihen vastaamiseksi opettajien peruskoulutuksen ja ammatillisen kehittymisen tulee muodostaa jatkumo. Lisäksi esitetään erillisen opettajakoulutuksen kehittämisohjelman laatimista. Opettajien erilaisten työaikamallien kehittämistä ja kokeilua tulee suositusten mukaan jatkaa. Opettajien täydennyskoulutus toteutetaan opetustuntien ulkopuolella, ja VESO / TESO -päivien lukumäärä tulisi nostaa kolmesta viiteen. Raportti ehdottaa myös pitkäkestoisen kansallisen seurantatutkimusohjelman luomista koulutuksesta. Samalla tulee lisätä tutkimusta koulutuksen kansantaloudellisista vaikutuksista.

Osana perusopetuksen kehittämistä opetus- ja kulttuuriministeriö selvitti, mitä peruskoululaiset ja heidän huoltajansa, opiskelijat, opettajat, rehtorit ja muut opetusalan asiantuntijat ajattelevat perusopetuksen nykytilasta, siihen liittyvistä ilmiöistä, oppimistulosten heikkenemisen syistä ja perusopetuksen kehittämistarpeista. Kyselyyn vastasi lähes 7 000 henkilöä. Hankkeen työryhmiä koordinoi laajapohjainen ohjausryhmä. Ohjausryhmässä olivat edustettuina kahdeksan eduskuntapuolueen edustajat sekä edustajat Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:stä, Suomen Rehtorit ry:stä, Sivistystyönantajat ry:stä, Julkisten- ja hyvinvointialojen liitosta, Kuntaliitosta, Suomen Vanhempainliitosta, lapsiasiainvaltuutetun toimistosta sekä toisen asteen opiskelijajärjestöistä. Tulevaisuuden peruskoulu –hanke käynnistettiin keväällä 2014, kun huomattiin, että suomalaisnuorten osaaminen on heikentynyt kansainvälisissä oppimisvertailuissa. Loppuraportin suosituksia on tarkoitus käyttää pitkällä tähtäimellä peruskoulun kehittämisessä sekä koulutuspoliittisessa keskustelussa.

Hyvät koulutuspäivien osanottajat!

Olen pyrkinyt tässä kokoamaan ja tuomaan esille niitä tekijöitä, joiden avulla voimme rakentaa suomalaista koulutusjärjestelmää entistä paremmaksi ja toimivammaksi. Laadukas varhaiskasvatus, perusopetus, toisen - ja korkea-asteen koulutus sekä opettajien perus- ja täydennyskoulutus muodostavat koulutusjärjestelmämme vankan kivijalan, josta on syytä pitää huolta myös tulevaisuudessa.

Toivon että saatte työhönne uutta virtaa näistä koulutuspäivistä, jonka ohjelma on varsin mielenkiintoinen. Haluan toivottaa teille kaikille intoa ja jaksamista tärkeässä tehtävässä.